

Borsodi L. László

88

(egymondatos)

Először a szomszéd bácsiba, majd a negyedik házban a szomszéd néniibe költöztél be, és lakásnak bérelted azt a szép negyvenéves nőt a másik utcában, később te lettél a főbérlo egy kisgyerekekben, könnyű főbérlónek lenni egy kisgyerekekben, aztán az orvosra támadtál, évek múlva kiénekelted a kántort a házából, a papot sem kímélted, tiéd a templom, már évek, évtizedek, tán évszázad óta te harangozol, és harangszódra mennek, vonulnak tömött sorokban, megállíthatatlanul, utóbb bekebelezted, felzabáltad édesanyámat, nagynénémet, apósomat, és most szemet vetettél édesapámra, először hízelegve, udvarolva, apró gesztusokkal akartál sejtjéig hatolni, miközben a gyomrát, máját, tüdejét, a húsát és a bőrét is akartad, mert nem tudtad, mert mindenhatóságod ehhez túl kevés, hogy vele nem lehet csak úgy, őt nem lehet csak úgy meggyőzni, a bőre alá férkőzni, és gorombán, vadul még úgy sem megy, hiszen fölötte az ég, talpa alatt a föld, mindkét irányban ott vannak, kiket szeretted, szívében, szemében lassan 88 év, kétszer a végtelen, mondom, kétszer a végtelen, akárhogy forgatom a számokat, ő a végtelen, ő, nem te, soha nem te, te Rák Formájú Szörnyeteg.

KÓRTEREM, NAGYCSÜTÖRTÖK

(egymondatos)

Vénámban infúzió, csöpp, csöpp, csöpp, a fal fehér, csöpp, csöpp, csöpp, a neon fehér, csöpp, csöpp, csöpp, az ápoló köpenye, arca, keze fehér, csöpp, csöpp, csöpp, az orvos haja is fehér, keze hús, csöpp, csöpp, csöpp, nemsokára virrad, csöpp, csöpp, csöpp, valaki mellettem jajgat, csöpp, csöpp, csöpp, valakit mellőlem az éjjel kivittek, csöpp, csöpp, csöpp, az ágya felől hideg jön, csöpp, csöpp, csöpp, most csend,

csöpp, csöpp, csöpp, most a folyosón kopogás, kopogás, csöpp, csöpp, csöpp, az ablakon túl kéklík az ég, csöpp, csöpp, csöpp, lecsöpög ez a nap is, le a nappal, le az éjszaka, csöpp, csöpp, csöpp...

AZ ELMENŐKRŐL

Először a kicsi testvérem tüdőgyulladásban, majd édesapám negyvenhét évesen, a veséje cserben hagyta, édesanyánkkal magunkra maradtunk. Lajinak a szíve állt meg, akárcsak Bandinak a pesti metróban. Másik Bandi agyvérzést kapott, Ernő is. Boda bácsinak elfogyott az ideje, Csíki bácsinak a tüdeje. János páter is egyik napról a másikra a kolostorból a kriptába költözött. Páter Gurzó Anaklétnak pedig megcsókoltam a kezét a ravatalon.

Nincs erőm, mondta egy nap édesanyám, ki negyven évig férje után készült. Lefeküdt, többet nem kelt fel. És aztán Jóska..., Jóskának is menni kellett: Egyiptomba indult, a sztráda lett a sírja, mielőtt repülőre szállt volna. S akkor az asszony, jaj, az asszony is, ki nélkül egy villanyégőt nem tudtam kicserélni. Itt van, és nincs itt – üres a ház, az utca, a templom, a szembejövők mosolya. Aztán Éva is, a másik testvérem három hónap alatt, apatársam rá egy hónapra. És Endre is fiatalon a felesége után.

Csak én, csak még én mindig itt. A fák, az erdőbe vezető ösvény, csak a hegy öregebb, mint én meg a szomszédban a sógorom. És tán az, ki itt felejtett, ki van, de akit én se két szemmel és félig vakon se láttam még.

CSAK AZT

(éjszakai monológ)

Csak azokat a perceket, csak azt, ahogy az óra nagymánusa a hatos felé, csak azt, amikor a kismánus a tizenegy felé közeledik, csak azt az estét, az egyenetlen, ki-kihagyó lélegzést, ahogy följe hajlok, ahogy a gyermekeim a kezét fogják, csak azt a vasárnapot, azt az utolsó

mosolyt és a felszakadó csendet, hideget, csak azt tudnám feledni. Csak tudnám elfeledni, kitörölni, kitépni, szétmarcangolni, kilúgozni, kiirtani az azóta eltelt tizennégy évet, és onnan folytatni, másképp folytatni. Vagy visszapörgetni, visszajátszani a harminckilenc évet, mi közös volt, és előlről kezdeni mindent, újra nem tudva, mi következik, nem sejtve, mikor, mi és hogyan. Csak élni, élni, élni.

De vissza nincs, felejteni nem lehet, nem tudok, és már élni és már halni is képtelen vagyok. Függnek az éveim, mint közös szobánk falán a festmények, s mint a szekrényben a ruhák a polcokra, rétegesen rakódnak egymásra nappalaim, az éjszakák.

ESTÉRE MEGÖREGSZEL

Éjszaka nem hagy a köhögés, éjszaka csak vánszorog az óra mutatója, az ablakon bevilágít az utcai lámpák fénye. Altatóért nyúlsz, titoktól titokig tapogat ujjad a rózsafüzéren, vársz, melyik hat hamarabb. A reggel késve dereng fel – felkelsz, az ablakhoz botorkálsz, bámulod, hogy száguldanak az autók, sietnek munkahelyükre az emberek, s az éjszaka megint mennyi sárgásbarna levél hullt le a szomszéd szilvafájáról.

Lassan a fürdőszoba felé mész, hogy kimosd szemedből a rossz álmokat, és kezdődjék a nap: reggeli után az újság, végiglapozod, továbbteszed, gyertyát gyújtasz, elmondod az imáidat – asszonyodért, ki itt hagyott, gyermekeidért, mert a gyermekeid, a beteg szomszéd-asszonyért, az örök úton járó barátokért. Televíziót bekapcsolsz, televíziót kikapcsolsz. Az udvarra fáért mész: egyszerre néhány hasáb, szálkás, nehéz és hideg, többször térsz, míg megtelik a szobában a láda. S mert higgadt őszi nap van, utcai ruhát veszel, szatyrot, pénzt, botot: meglátogatod a templomot, ott megpihensz, visszafelé pedig a bolt. A kiszolgálónő kedves szava felüdít, kenyeret vásárolsz, kevés felvágottat, s onnan haza. Az ebédhez lassan megterítesz: abrosz, tányér, kanál, kés, villa, a székeket is megigazítod. Az ablaknál ülsz, míg a lányod hazajön. A kopaszodó fákat, a sárga, sáros fűvet nézed, a kopott kertet, s a sógorodat, ahogyan a kertben sétál. Mire a lányod hazajön, már étvágyad sincs, jobban kell a szava a többórás csend után,

mint az étel, de aztán együtt ebédeltek. Délutánra elfáradsz, lepihensz. Jó heverni az ágyban, jó elzuhanni bár egy órát. Ilyenkor nem bánt semmi. Mire felkelsz, már homályosodik-alkonyodik, a szobában vilányt gyújtani, a kályhába tüzet tenni, a kaput, az ajtót éjszakára bezárni. Olvasol, de már a betűket alig látod, hát újra tévézel, majd régi kollégáddal telefonon beszélsz, ha felhív. Mert te már senkit nem hívsz, senkihez nem mész.

Egy pohár bor, kettő. A televízió képernyője fekete-fehéren hunyorog. Ideje nyugovóra térned. Az eltelt napra gondolsz, napjaidra. Estére mindig öregebb vagy.

SEHOLORSZÁG

Először eltűnik Moszkva, és Krakkó, Drezda, Lipcse sincs sehol, hol feleségével, átutazóként, és hiába keresi, nem találja Pozsonyt, Kassát, hol egykor barátjával, és Budapest, Szeged, Debrecen is elssüllyed, ahol gyermekeiért, és hol van Székelyudvarhely, Mikháza, Kolozsvár, ahol a szegénység, ahol a fiatalsága. És nincs meg, végül nincs meg Csíksomlyó, a gimnázium, hol annyit magyarázott, rajzolt, és a ház, a régi ház a tűzfalal, a kicsi kerttel, udvarral, az ágyásokkal, a farakással. Fülel, de harangszót nem hall, messze néz, tornyot nem lát.

Seholországba fogunk menni, mondja, Seholországhoz nem kell térkép, mondom, nincsenek határai, szomszédos országai, hegyei, vizei, városai, falvai. Seholországba mindenki hivatalos, Seholországba mindenki megérkezik. Mind ott leszünk: vendégség lesz, zeneszó, tánc nélkül, körben ülünk, akár egy asztalnál, a fő helyen ül édesapám és édesanyám, mellettem a feleségem, gyermekeim, majd szépen, sorban a testvéreim, nagyapáim és nagyanyáim, az ükszülők, a szépapák, a szépanyák, a barátok, és akik bántottak, akiket megbántottam. Az asztal vége nem is látszik, de pontosan tudni, ki hol, ki mellett, kitől távol.

Csak egy valaki jár fenn, arca, tekintete jóságos, mint egy öreg emberé, szelíd, mint egy kisgyereké, de nem szól. Némán körbemegy, mértékkel tölt, újra tölt. Azt mondják, ő a Házigazda. Azt mondják, ő.